

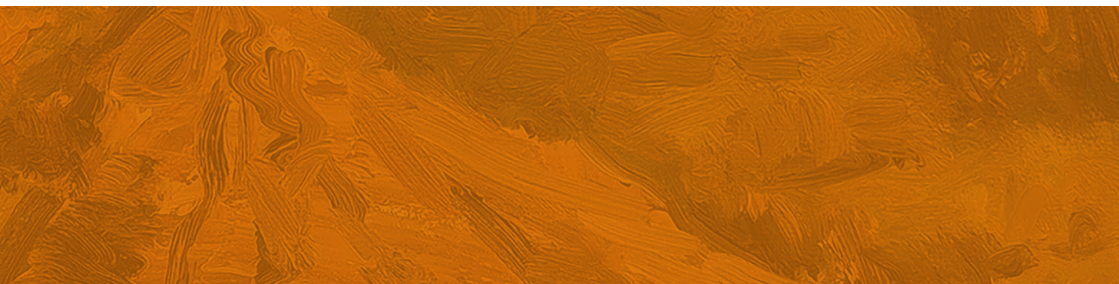
OGRES VĒSTURES
UN MĀKSLAS MUZEJS

TAURUPES MUIŽAS KLĒTS

Valdis Kaprālis

CEĻOJUMS KLŪSUMĀ

18.10.25 /
01.02.26

Valdis Kaprālis

VALDIS KAPRĀLIS (dz. 1954) dzimis Amūras apgabalā, kur viņa ģimene bija izsūtīta 1949. gadā. Četrus gadus vecumā viņš atgriezās Latvijā, absolvējis Cesvaines vidusskolu un Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Mežsaimniecības fakultāti ar specializāciju ainavu arhitektūrā.

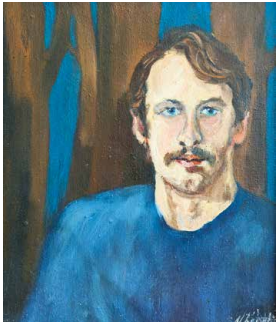
Glezniecība Valdim Kaprālim ir aizraušanās kopš bērnības. Jau vidusskolas gados viņa pirmā izstāde ceļoja pa Lietuvu un Igauniju. Studiju laikā Jelgavā viņš apmeklēja Mākslas akadēmijas vakara kursus un Jelgavas mākslas studiju, bet kopā ar skolotāju Hariju Šulcu Cesvainē nodibināja mākslas studiju. 1980. gadā Kaprāļa darbi pārstāvēja Madonas rajonu Baltijas republiku mākslas studiju izstādē Viļņā.

Mākslinieks pazīstams kā ainavists un kluso dabu gleznotājs, kas strādā eļļas glezniecības tehnikā, sekojot tonālās glezniecības principiem. Viņa darbos dabas motīvi iegūst vispārinātu, simbolisku nozīmi.

Valdim Kaprālim bijušas daudzas personālizstādes gan Latvijā, gan ārvalstīs: Brēmenes priekšpilsētā Vaijē un Kulēnā (Francija, 1994), Madonas muzejos, Agijas Sūnas galerijā (1998), Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzejā, Latvijas Dabas muzejā (2000), Rīgas Rātsnamā (2008), kā arī vairākās Latvijas pilsētās. Viņa gleznas vairākkārt izstādītas arī Ikšķilē – Sv. Meinarda baznīcā un vidusskolā, kur pat skolēni rakstījuši recenzijas par mākslinieka ainavām.

Paralēli radošajam darbam Kaprālis bijis aktīvs sabiedriskajā dzīvē – vadījis Cesvaines pašvaldību, strādājis par Latvijas Vides aizsardzības fonda direktoru un Rīgas domes apakškomisijas priekšsēdētāju.

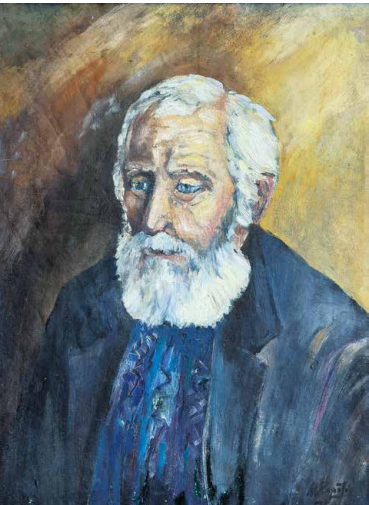

PAŠPORTRETS

1978

kartons, eļļa

Un tā jau tas puisis diezgan pārliecinoši skatās. Es ļoti labi jutos mežā, man ārkārtīgi patīk tajā būt – staigāt, iet, sajūst un domāt. Es beidzu Mežsaimniecības fakultāti, un mans diplomdarbs bija Cesvaines pils parka atjaunošana kā ainavu arhitektam. Kādu laiku braucu arī papildināties uz Sanktpēterburgu pie izciliem pasniedzējiem.

VECTĒVS

1976

audekls, eļļa

Mans vectēvs, kā saka, ir redzējis velnu. Viņš bija pēdējais saimnieks lauku mājai "Dzeņi". Tur dzīvoja arī viņa tēvs, kuru 1919. gadā Gulbenē nošāva Stučkas bandīti. Vecvectēvam piederēja māja un 40 hektāri zemes. Viņš audzēja āboliņšēklas un kļuva bagāts, uzcēla lielu akmens māju ar kaltniem. To visu vēlāk pārņēma mans vectēvs.

Kulšanas talkā viņš zaudēja kāju, un visu atlikušo mūžu nostaigāja ar koka kāju, piestiprinātu ar lencēm. Viņš bija mācījies kā agronoms Sanktpēterburgā, brīvajā laikā izstaigājis muzejus un ļoti labi orientējās mākslā. Kad nāca krievu laiki, zemi atņēma, uzlika smagus nodokļus, un vectēvs nonāca cietumā par nespēju tos samaksāt. 1949. gadā izsūtīja manu mammu, tēti un vecmāmiņu uz Sibīriju. Mēs ar māsu tur piedzimām. Vectēvu pašu Sibīrijā nesūtīja — viņš pēc cietuma atgriezās mājās, kur viss bija izlaupīts.

Atceros, kad ar ģimeni atgriezāmies no Sibīrijas, vectēvs trešajā dienā bija sarunājis mācītāju Vītolu, lai mūs abus ar māsu nokristītu, jo teica, ka nekristītus bērnus mājā nelaidīs. Vectēvs mēdza mani saukt par palaidni, bet kad septiņu gadu vecumā uzgleznoju savu pirmo meža ainavu, viņš lika to pie savas gultas un teica: "Tur no tevis var iznākt lielas lietas."

RUDENS VAKARS

1971

audekls, eļļa

Man patīk rudens, kad zeme ir uzarta un pretī ir rudens koki. Zeme un tas, kas uz zemes aug. Es meklēju dabas enerģiju un tās saistību ar cilvēku. Ja cilvēks mēģina to sevī uztvert, viņš nejūtas lieks, viņš paņem enerģiju arī sev. Un ja tu šo enerģiju ieliec darbā, tā tajā arī paliek. Tad cilvēks, kurš nāk un skatās, var paņemt kādu drusciņu arī sev.

CESVAINES PILS

1989

kartons, eļļa

Šī ir mana mīļā Cesvaines pils. Gleznā gribēju aptvert dažādus gadsimtus, parādīt, ka pils ir ļoti daudz ko piedzīvojusi. Tās mūžs bijis piepildīts un uzlādēts ar visādiem notikumiem. Man bija būtiski panākt vēsturiskuma sajūtu. Veco pili un cietoksni Pēteris I lika uzspridzināt. Esošā pils uzcelta uz vecās pils pamatiem un tā tika pabeigta 1899. gadā.

MĀTE AR BĒRNU

1981

kartons, eļļa

Mana mīļā sieva Inese ar pirmo meitiņu Zanīti. Viņa bija ļoti skaista sieviete – erudīta un zinoša. Ļoti labi izprata mākslu. Kad gleznoju, viņa mani netraucēja, bet, kad bija pagājušas četras vai piecas stundas un Inese aicināja pusdienās, viņa pabāza galvu pa durvīm. Es saku: "Nāc, nāc iekšā." Viņa ienāk, paskatās un saka: "Tajā stūrī tas koku puduris ir daudz tumšāks nekā otrs, un tā bilde tev it kā veļas uz vienu pusi. Tev tur kaut kas nav līdzsvarā." Es ar špakteli uzlieku pusēniņu, un viņa saka: "Nu re, cita lieta." Viņa to ļoti labi juta. Mūsu meitai Zanei tagad pašai ir divas meitas.

ZIEMĀ
2002
audekls, eļļa

OKTOBRĪ
2005
audekls, kartons, eļļa

SĀRTĀS KĻAVAS
2007
kartons, eļļa

Kārzdaba. Sārtās kļavas ir netālu no rakstnieka Augusta Saulieša mājām, no otras puses – manas dzimtas lauku mājas "Dzeņi".

MEŽMALĀ
2015
kartons, eļļa

Ikšķile. Rudenī arī ir zināms svaigums, ne tikai pavasarī.

MAIJĀ
2010
audekls, eļļa

Reiz Tīnūžu pusē braucu meklēt vienu galdniecību un atradu lauku celiņu. Man iepatikās krūmu forma – ievas ainavu atdzīvina. Būtu izcili, ja tās ziedētu visu vasaru.

SUNTAŽI
2017
audekls, eļļa

Ši ir tīri stāstoša glezna. Tagad Suntaži izskatās savādāk – vecās mājas ir nojauktas, un tur iet ceļš. Baznīca palikusi, un tai brīdī, kad tur biju, man iepatikās baznīcas siluets, kas vietai piešķir konkrētību.

PIE EZERA
2019
audekls, eļļa

MEŽĀ
2019
audekls, eļļa

Mans mīļākais mežs, kurā ļoti patīk sēņot, vērot koku varenību un saņemt spēku.

ZIEMĀ
2019
kartons, eļļa

Piesnīdzis mežs netālu no Grašu pils. Tagad tur ir viesnīca. Šo pili es atvēlēju frančiem, bet tikai uz 90 gadiem. Pils bija nolaista – pagrabā sapuvuši dārzeni, jumts iebrucis. Franči sākumā neticēja, ka es viņiem tādu graustu piedāvāju, bet es saku: "Mēs visas drizas izvāksim, visu iztīrīsim, pievilksim jaunu elektrību un sakārtosim ceļu." Tā arī izdarījām – paspiedām viens otram roku, un viņi sāka pils atjaunošanu.

NOVAKARS

2019

audekls, eļļa

Novakars Ikšķilē pie Svētā Meinarda salas.

IEVZIEDI

2018

audekls, eļļa

Daba pati dzīvo savu dzīvi, un tā var mierīgi iztikt bez cilvēka.

VASARA

2021

audekls, eļļa

Te es simboliski esmu pie ceļa. Cilvēka ceļš iet tūlāmā, bezgalībā. Cilvēka mūžs arī ir kā ceļš – tas nevar aprauties, tas iet uz priekšu. Dodoties tālāk, ceļš ved gar Kujas upi, pār tiltu un turpina virzīties uz kalnu un Gulbeni. Godīgi sakot, savā mūžā esmu gājis pa taisniem ceļiem, ko nospraudu dzelzaini. Joprojām esmu ceļā, un tas mani ved tālāk.

SAULRIETS

2021

audekls, eļļa

CESVAINES PILS

2020

audekls, eļļa

Šī ir Cesvaines pils, par kuru varētu stāstīt stundām. Es biju Cesvaines domes priekšsēdētājs no 1985. gada līdz 1999. gada nogalei. Biju enerģisks, un man bija atvēziens. Es atjaunoju sabrukušo Cesvaines evaņģēliski luterisko baznīcu. 1990. gadā Cesvaines atjaunotajā baznīcā notika pirmais dievkalpojums. Tolaik Ministru padomes priekšsēdētājs Vilnis Bressis bija atbraucis novērtēt manu darbu un teica: "Šītam vīram netraucēt. Tas, ko viņš dara, ir tas, ko jūs nevarat izdarīt." Savā laikā es atjaunoju baznīcu, ceļus, tiltus, dīķus un sāku pils restaurācijas darbus.

GAUJA PAVASARī

2021

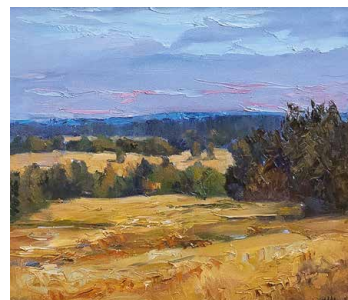
audekls, eļļa

LAUKOS

2021

audekls, eļļa

Mana vectēva mājas "Dzeņi".

VIDZEMĒ

2024

audekls, eļļa

LAUKU ZIEDI

2013

kartons, eļļa

PĪLĀDŽU LAIKS

2010

kartons, eļļa

LUPĪNAS
2017
kartons, eļļa

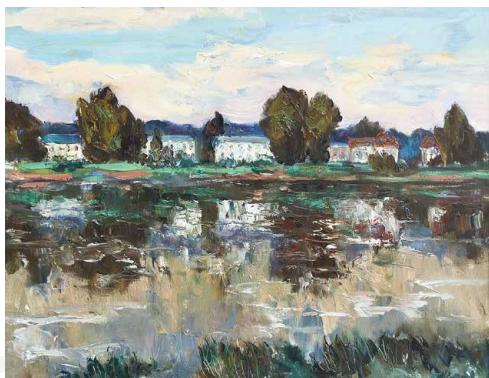

ZIEDI
2017
kartons, eļļa

VASARAS MĀKOŅI
2025
audekls, eļļa

Te uz zemes ir zemes spēks, un citi spēki ir tur augšā debesīs. Milzīgs spēks, un pa vidu ir koki. Visiem šiem elementiem jādzīvo kopā – viens bez otra nevar.

DAUGAVA
2023
audekls, eļļa

MAZĀ JUGLA
2005
audekls, eļļa

PIE EZERA
2025
audums, eļļa

Kārdzabas ezers, netālu arī rakstnieka Jāņa Ezeriņa māja. Man bija būtiski šai gleznā runāt par paralēlo pasauli. Man ir sajūta, it kā šeit satiktos dažādas pasaules.

SALACA
2025
audekls, eļļa

Es te laiku pa laikam atgriežos. Man ļoti fascinē šī vieta. Palasīju tās vēsturi un uzzināju, ka te atrastas akmens laikmeta cilvēku apmetnes. Tas ir iespaidīgi. Skatoties uz zemi, man tā dod pārliecību un spēku.

IZSTĀDE VEIDOTAJI

**Ogres Vēstures un mākslas muzejs
sadarbībā ar Taurupes muižas klēti**

IZSTĀDES KURATORE

Elīna Cērpa

IZSTĀDES SCENOGRĀFIJA

Ineta Sipunova, Andris Fridbergs

GRAFISKAIS DIZAINS

Bumbierkoks

SABIEDRISKO ATTIECĪBU SPECIĀLISTE

Laura Tuča

IZSTĀDI ATBALSTA

Ogres novada pašvaldība, Taurupes pagasta pārvalde

PALDIES

Inese Daugaviete

TAURUPES MUIŽAS KLĒTIS